

RAQAMLI IQTISODIYOTDA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARINING O‘RNI VA AHAMIYATI

Rajaboyev Shahboz Shodi o‘g‘li

*Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, “Axborot texnologiyalari” kafedrası
assistenti*

ORCID: 0000-0002-0997-6689

Xolmamatova Hulkar Erkin qizi

Samarqand iqtisodiyot va servis institute talabasi

Annotatsiya: Raqamli iqtisodiyotda axborot kommunikatsiya xizmatlarining o‘rni beqiyos. Ular iqtisodiy o‘shishni tezlashtirish, yangi ish o‘rinlarini yaratish va biznes samaradorligini oshirishda muhim rol o‘ynaydi. Internet, mobil aloqa, bulutli texnologiyalar va boshqa axborot kommunikatsiya xizmatlari orqali ma'lumot almashinuvi tezlashadi, tranzaksiya xarajatlari kamayadi va innovatsiyalar rivojlanadi.

Kalit so‘zlar: korxonalar, dasturchilar, yangi texnologiyalar, ma'lumotlarni saqlash, axborot kommunikatsiya xizmatlari, raqamli iqtisodiyotda, internet, mobil banking.

THE ROLE AND IMPORTANCE OF INFORMATION COMMUNICATION SERVICES IN THE DIGITAL ECONOMY

Rajaboev Shahboz Shodi o‘g‘li

Samarkand Institute of Economics and Service, Assistant of the Department
of "Information Technologies"

ORCID: 0000-0002-0997-6689

Kholmamatova Hulkar Erkin qizi

Student of Samarkand Institute of Economics and Service

Annotation: The role of information communication services in the digital economy is incomparable. They play an important role in accelerating economic growth, creating new jobs and increasing business efficiency. Through the Internet, mobile communications, cloud technologies and other information communication services, information exchange is accelerated, transaction costs are reduced and innovations are developed.

Keywords: enterprises, programmers, new technologies, data storage, information communication services, in the digital economy, Internet, mobile banking.

РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ УСЛУГ В ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКЕ

Раджабоев Шахбоз Шодиевич

Самаркандский институт экономики и сервиса, доцент кафедры

«Информационные технологии»

ORCID: 0000-0002-0997-6689

shahbozrajabboyev@gmail.com

Холмаматова Хулкар Эркиновна

Студент Самаркандского института экономики и сервиса

holmamatovahulkar8@gmail.com

Аннотация: Роль информационно-коммуникационных услуг в цифровой экономике несравнима. Они играют важную роль в ускорении экономического роста, создании новых рабочих мест и повышении эффективности бизнеса. Посредством Интернета, мобильной связи, облачных технологий и других информационно-коммуникационных услуг ускоряется обмен информацией, снижаются транзакционные издержки и развиваются инновации.

Ключевые слова: предприятия, программисты, новые технологии, хранение данных, информационно-коммуникационные услуги, в цифровой экономике, Интернет, мобильный банкинг.

Raqamli iqtisodiyotda axborot kommunikatsiya xizmatlarining roli nafaqat biznes va davlat boshqaruvi sohalarida, balki kundalik hayotda ham sezilarli darajada oshib bormoqda. Masalan, masofaviy ta'lim, telemeditsina, onlayn-banking kabi xizmatlar axborot kommunikatsiya xizmatlari orqali amalga oshiriladi va aholining turmush tarzini osonlashtiradi. Bu esa, o'z navbatida, jamiyatning iqtisodiy faolligini oshiradi va yangi ish o'rinlari yaratilishiga turtki beradi.

Axborot kommunikatsiya xizmatlari infratuzilmasini rivojlantirish raqamli iqtisodiyotning asosiy shartlaridan biridir. Yuqori tezlikdagi internet, keng polosali aloqa va mobil tarmoqlarining mavjudligi raqamli xizmatlardan foydalanish imkoniyatini kengaytiradi va iqtisodiy faoliyatni jadallashtiradi. Shu bois, davlat va xususiy sektor hamkorligida axborot kommunikatsiya xizmatlari infratuzilmasini modernizatsiya qilish va yangi texnologiyalarni joriy etish muhim ahamiyatga ega.

1-jadval

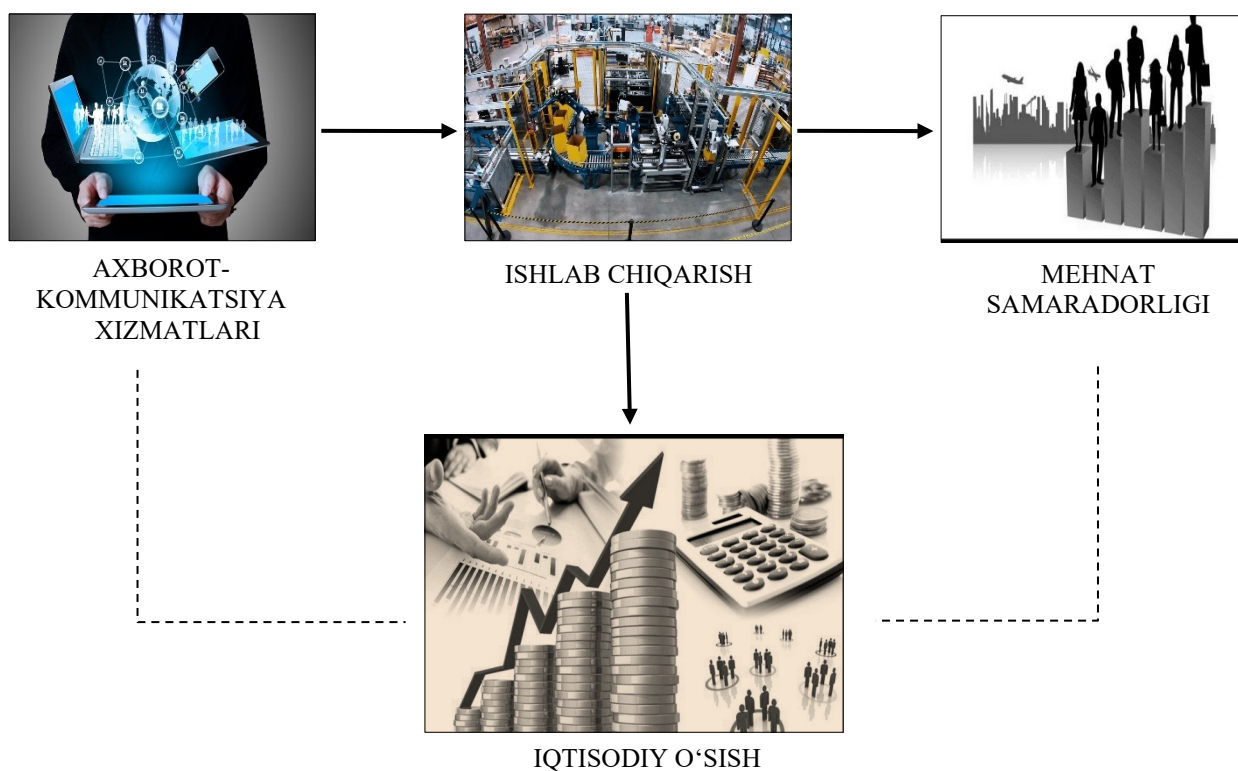
Axborot kommunikatsiya xizmatlarining iqtisodiyotga ta'siri.

Xizmat turi	Ta'sir ko'rsatkichlari	Misollar
Internet	Yalpi ichki mahsulot o'sishi, investitsiyalarning	Elektron tijorat, masofaviy ta'lim

	ko'payishi	
Mobil aloqa	Biznes samaradorligi, aloqa qulayligi	Mobil banking, telemeditsina
Bulutli texnologiyalar	Xarajatlarning kamayishi, moslashuvchanlik	Ma'lumotlarni saqlash, dasturiy ta'minotni yetkazib berish

Raqamli iqtisodiyot sharoitida axborot kommunikatsiya xizmatlari sohasida malakali kadrlarga talab ortib bormoqda. Korxonalar raqobatbardosh bo'lish va mijozlar ehtiyojlarini qondirish uchun doimiy ravishda yangi texnologiyalarni joriy etishga majbur bo'lmoqda. Bu esa, o'z navbatida, IT-mutaxassislariga, dasturchilarga va raqamli marketing bo'yicha mutaxassislariga bo'lgan ehtiyojning ortishiga olib keladi. Dasturchilar, tizim administratorlari, ma'lumotlar tahlilchilari va boshqa IT mutaxassislari raqamli iqtisodiyotning asosiy harakatlantiruvchi kuchidir. Shuning uchun, ta'lim tizimini raqamli iqtisodiyotning ehtiyojlariga moslashtirish, IT sohasida malakali kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini oshirish zarur.

Raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi bilan birga kiberturizm va ma'lumotlar xavfsizligi masalalari ham dolzarb ahamiyat kasb etadi. Korxonalarining raqamli platformalarga o'tishi va onlayn xizmatlardan foydalanishi natijasida axborot tizimlari va ma'lumotlar bazalariga kiberhujumlar xavfi ortadi. Shu bois, davlat va xususiy sektor tomonidan axborot xavfsizligini ta'minlash, kibermuhofaza vositalarini ishlab chiqish va kiberhujumlarga qarshi kurashish bo'yicha chora-tadbirlar ko'rish zarur.

1-rasm. Axborot kommunikatsiya xizmatlarining iqtisodiyotdagi o'ri.

Raqamli iqtisodiyotda raqobat muhitini yaratish va tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash muhim ahamiyatga ega. Yangi texnologiyalarga asoslangan startup loyihalarini rag'batlantirish, innovatsion g'oyalarni amalga oshirish uchun qulay shart-sharoitlar yaratish va raqamli biznesni rivojlantirish uchun investitsiyalarni jalb qilish lozim. Bu, o'z navbatida, iqtisodiy o'sishni ta'minlaydi va yangi ish o'rinlari yaratilishiga yordam beradi.

Shuningdek, raqamli iqtisodiyotning rivojlanishi aholining raqamli savodxonligini oshirishni taqozo etadi. Raqamli texnologiyalardan foydalanish ko'nikmalarini o'rgatish, onlayn xizmatlardan foydalanish bo'yicha treninglar o'tkazish va aholining barcha qatlamlari uchun raqamli ta'lim imkoniyatlarini yaratish muhimdir. Raqamli savodxonlikni oshirish orqali aholining raqamli iqtisodiyotda faol ishtirok etishini ta'minlash mumkin. Bundan tashqari, axborot xavfsizligi masalasiga ham alohida e'tibor qaratish lozim. Raqamli iqtisodiyotning o'sishi bilan birga, shaxsiy ma'lumotlarni himoya qilish va maxfiylikni ta'minlash masalalari ham dolzarb ahamiyat kasb etadi. Korxonalar va hukumatlar fuqarolarning ma'lumotlarini to'plash, saqlash va ulardan foydalanish bo'yicha shaffof va adolatli siyosat yuritishi kerak. Kibermijozlar va ma'lumotlar xavfsizligini ta'minlash raqamli iqtisodiyotning barqaror rivojlanishining muhim shartidir.

Axborot kommunikatsiya xizmatlari sohasidagi innovatsiyalar iqtisodiyotning boshqa tarmoqlariga ham sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Masalan, elektron tijoratning rivojlanishi xaridorlarga mahsulot va xizmatlarni onlayn xarid qilish imkoniyatini beradi, bu esa savdo-sotiq hajmining oshishiga va yangi ish o'rinlarining yaratilishiga olib keladi. Bundan tashqari, masofaviy ta'lim va telemeditsina kabi xizmatlar aholining ta'lim va sog'liqni saqlash xizmatlaridan foydalanish imkoniyatini kengaytiradi.

Shunday ekan, axborot kommunikatsiya xizmatlarining rivojlanishini qo'llab-quvvatlash, axborot kommunikatsiya xizmatlari infratuzilmasini rivojlantirish, malakali kadrlarni tayyorlash, raqamli xizmatlardan foydalanish imkoniyatini kengaytirish va raqamli iqtisodiyotning imkoniyatlaridan to'liq foydalanish uchun davlat, biznes va jamiyat birgalikda harakat qilishi zarur. Axborot kommunikatsiya xizmatlari infratuzilmasini rivojlantirish, malakali kadrlarni tayyorlash va raqamli xizmatlardan foydalanish imkoniyatini kengaytirish orqali raqamli iqtisodiyotning samaradorligini oshirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Xusniddin Qizi, J. S. ., & Zafar qizi, O. F. . (2024). Benefits of Social Networks in the Field of Services. Best Journal of Innovation in Science, Research and Development, 3(2), 84–88. Retrieved from <https://www.bjisrd.com/index.php/bjisrd/article/view/1533>
2. Qurbonov P.S. THE ROLE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN MEDICINE // Экономика и социум. 2023. №11 (114)-1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/the-role->

- of-information-and-communication-technologies-in-medicine (дата обращения: 25.02.2024).
3. Rajaboyev, S. (2024). ZAMONAVIY SHAROITDA AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHNING ASOSIY O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI. *Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil*, 2(12), 160–166. <https://doi.org/10.60078/2992-877X-2024-vol2-iss12-pp160-166>
 4. Shodmonov T.S. POSITIVE AND NEGATIVE ASPECTS OF GLOBALIZATION // Теория и практика современной науки. 2023. №10 (100). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/positive-and-negative-aspects-of-globalization> (дата обращения: 25.02.2024).
 5. Rajaboev Sh.Sh. USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE ACCOUNTING OF ENTERPRISES // Теория и практика современной науки. 2023. №10 (100). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/use-of-information-and-communication-technologies-in-the-accounting-of-enterprises> (дата обращения: 25.02.2024).
 6. UMURZAQOV A. S., YUSUPOV B. V. НАУКА, ТЕХНОЛОГИИ, ОБЩЕСТВО: ЭКОЛОГИЧЕСКИЙ ИНЖИНИРИНГ В ИНТЕРЕСАХ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ТЕРРИТОРИЙ. – Красноярский краевой Дом науки и техники Российского Союза научных и инженерных общественных объединений КОНФЕРЕНЦИЯ: 09–10 ноября 2023 года Организаторы: Красноярский краевой Дом науки и техники Российского Союза научных и инженерных общественных объединений.
 7. Xusniddin Qizi, J. S. ., & Zafar qizi, O. F. . (2024). Benefits of Social Networks in the Field of Services. *Best Journal of Innovation in Science, Research and Development*, 3(2), 84–88. Retrieved from <https://www.bjisrd.com/index.php/bjisrd/article/view/1533>
 8. Ражабоев Ш. Ш. ПРАВИЛА УЧЕТА ПРИ ПРОЕКТИРОВАНИИ СТАРТАПОВ //ББК 65.29: 74.48 я431 П711. – 2023. – С. 26.
 9. Sh R. S., Shodmonov T. S. POSITIVE AND NEGATIVE ASPECTS OF GLOBALIZATION //Теория и практика современной науки. – 2023. – №. 10 (100). – С. 15-18.
 10. Sh R. S. USE OF INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN THE ACCOUNTING OF ENTERPRISES //Теория и практика современной науки. – 2023. – №. 10 (100). – С. 19-23.

11. Umidov D. U., Sh R. S. APPLICATION OF PROGRAMS USED IN THE FIELD OF ACCOUNTING IN STARTUPS //ББК 65.29: 74.48 я431 П711. – 2023. – С. 31.
12. Rajaboyev , S., & Xamidova , P. (2025). RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AXBOROT KOMMUNIKATSIYA XIZMATLARIDAN FOYDALANISH. *Iqtisodiy taraqqiyot va tahlil*, 3(1), 120–124. <https://doi.org/10.60078/2992-877X-2025-vol3-iss1-pp120-124>